

Παναγιώτης Μαυροειδής

Το 2004, είχε προκαλέσει σοκ η προτεινόμενη «Οδηγία (Directive) Υπηρεσιών» στην ΕΕ, που έγινε γνωστή με το όνομα **«Οδηγία Μπολκεστάιν»**. Μεταξύ των άλλων προέβλεπε ότι στην περίπτωση απασχόλησης εργαζομένων από μια επιχείρηση σε χώρα της ΕΕ, θα επιτρέπεται αυτοί να πληρώνονται όχι με τους όρους αμοιβής που ισχύουν σε αυτή τη χώρα, αλλά με αυτούς που ισχύουν στη χώρα προέλευσης.

Μετά από μεγάλες αντιδράσεις, στην τελική μορφή υιοθέτησης της Οδηγίας το 2006, ο συγκεκριμένος όρος άλλαξε, μέσω προσθήκης κάποιων τροποποιήσεων. Όχι όμως και η ουσία της Οδηγίας η ουσία της οποίας ήταν η **θέσπιση κανόνων και απαγορεύσεων έτσι ώστε να διευκολύνεται η «ελευθερία παροχής υπηρεσιών» από τις μεγάλες επιχειρήσεις, σε όλους τους τομείς**, χωρίς περιορισμούς και ελέγχους σε ότι αφορά ζητήματα δημόσιου κοινωνικού συμφέροντος, εργατικών δικαιωμάτων ή προστασίας του οικιστικού και ευρύτερου περιβάλλοντος.

Η Business Europe ορίζει την πολιτική της ΕΕ

Από το 2006 έως σήμερα κύλησε πολύ νερό στο αυλάκι. Η ΕΕ βάθυνε αποφασιστικά ως προς τον **κύριο** χαρακτήρα της, δηλαδή ως πολιτική και ευρύτερη θεσμική μορφή εξυπηρέτησης των βασικών συμφερόντων του ευρωπαϊκού κεφαλαίου στον «ευρωπαϊκό χώρο», αλλά και σε κάθε κράτος μέλος χωριστά. Στην διαμόρφωση των αποφάσεών της, είναι όλο και πιο ενεργητική η παρέμβαση της **Business Europe**, που αποτελεί ένα βασικό κανάλι προώθησης των αναγκών των πολυεθνικών επιχειρήσεων, στα ούτως ή άλλως στεγανά κέντρα αποφάσεων της ΕΕ.

Εδώ και τέσσερα χρόνια περίπου η Οδηγία περί Υπηρεσιών, βρίσκεται σε διαδικασία έγκρισης μιας **πολύ σημαντικής τροποποίησης**, που σήμερα φτάνει στο τελικό της στάδιο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χώνει τη μύτη της και το βαρύ χέρι ελέγχου στα πάντα

Σύμφωνα με το υπό συζήτηση σχέδιο, στο εξής, κάθε δημόσια αρχή σε οποιοδήποτε κράτος

μέλος της ΕΕ, είτε πρόκειται για κυβέρνηση ή Υπουργείο είτε πρόκειται για Περιφέρεια ή Δήμο, στην περίπτωση που σκοπεύει να θεσπίσει οτιδήποτε σχετικό με τους όρους παροχής Υπηρεσιών στην επικράτειά της, οφείλει να **κοινοποιεί** το σχετικό Σχέδιο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η τελευταία θα αποφαινεται αν η σχεδιαζόμενη ενέργεια είναι **συμβατή** ή αντίκειται στη γενική φιλοσοφία της ελεύθερης διακίνησης υπηρεσιών, δηλαδή της απόλυτης ασυδοσίας της αγοράς.

Κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλεπόταν και στη σημερινή μορφή της Οδηγίας. Ωστόσο, τώρα το πλαίσιο γίνεται εξαιρετικά πιο αυστηρό. Υπάρχει επίσης η **υποχρέωση κοινοποίησης εκ των προτέρων** (3 μήνες πριν) και όχι απλά ενημέρωσης μετά την εφαρμογή της όποιας ρύθμισης όπως ήταν ως τώρα.

Η γενική φιλοσοφία κυρίως μέσω των **άρθρων 15 και 16** αφορά τον έλεγχο συμμόρφωσης και τήρησης των βασικών κανόνων περί «ελεύθερης παροχής υπηρεσιών», που τυχόν παραβιάζονται από της δημόσιες αρχές.

Οι **τομείς εφαρμογής** είναι πολλοί και με εξαιρετική σημασία: Παιδική φροντίδα, πολεοδομικός σχεδιασμός, υπηρεσίες ύδρευσης, ενέργεια, διαχείριση απορριμμάτων και πολλά άλλα τα οποία στην πλειοψηφία των περιπτώσεων οι σχετικές αποφάσεις βρίσκονται στη δικαιοδοσία Δήμων και Περιφερειών.

Το άρθρο 15 ρητά αναφέρει ότι ελέγχονται μέτρα που αφορούν τυχόν αυθαίρετες προϋποθέσεις στους όρους παροχής Υπηρεσιών από επιχειρήσεις.

Πέρα από τη σκόπιμη νομική ασάφεια, ας δούμε στην πράξη περιπτώσεις εφαρμογής της Οδηγίας.

- Ας υποθέσουμε ότι ένας δήμος επιδιώκει να θέσει κάποιους περιορισμούς στη λειτουργία τουριστικής ενοικίασης τύπου Airbnb (υπαρκτό παράδειγμα στο Δήμο Άμστερνταμ), για λόγους προστασίας των όρων στέγασης, ενοικίασης των κατοίκων του κλπ ή περιορισμούς ανέγερσης και λειτουργίας μεγάλων ξενοδοχείων σε μια ακτή, για λόγους αισθητικής ή άλλους. Η δράση αυτή είναι μη συμβατή σύμφωνα με την Οδηγία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει το δικαίωμα να την απορρίψει.
- Το ίδιο ισχύει στην περίπτωση που ένας Δήμος επιχειρήσει τροποποιήσεις ως προς τον αριθμό και το μέγεθος επιχειρήσεων στην επικράτειά του, όπως για παράδειγμα μεγάλων supermarkets ή Malls θέλοντας πχ να προστατεύσει μικρότερες επιχειρήσεις ή υπάρχοντα ωράρια λειτουργίας και εργασίας εργαζομένων.

- Μια Περιφέρεια ή ένας Δήμος αποφασίζει ότι για λόγους παιδαγωγικούς, επιστημονικούς ή τήρησης εργασιακής νομοθεσίας να ορίσει ελάχιστο αριθμό εργαζομένων σε επιχειρήσεις όπως ένας παιδικός σταθμός ή άλλου τύπου παιδικής φροντίδας. Το άρθρο 15 της Οδηγίας απαγορεύει ωστόσο να μπαίνουν τέτοια όρια.
- Με την ίδια λογική, δεν είναι αποδεκτό από την Οδηγία να τεθούν από μια Δημόσια Αρχή ανώτατες τιμές σε μια παρεχόμενη υπηρεσία (για λόγους προστασίας οικονομικά αδύναμων), όπως για παράδειγμα στα τιμολόγια ενέργειας από μια αντίστοιχη επιχείρηση.
- Ένας δήμος ή μια Περιφέρεια, επιδιώκει να προωθήσει τη θέσπιση νομικού πλαισίου για τη λειτουργία δημόσιας (δημοτικής, διαδημοτικής, συνεταιριστικής κλπ) και μη κερδοσκοπικής διαχείρισης απορριμμάτων ή της ύδρευσης. Η Οδηγία απαγορεύει όμως περιορισμούς ως προς τη νομική μορφή επιχειρήσεων.

Ο κατάλογος είναι μακρύς.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας, η εκάστοτε Δημόσια Αρχή, καλείται να αποδείξει ότι δράσεις σαν τις παραπάνω είναι «αναγκαίες» κατ' εξαίρεση και δεν αποδεικνύονται «δυσανάλογες» ως προς τυχόν ανάγκες.

Ακόμη και αν κάποιες δράσεις παραπλήσιες με τις παραπάνω τελικά κριθούν «επιτρεπτές», το ουσιαστικό ερώτημα είναι:

Από πού αντλείται το δικαίωμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να χώνει τη μύτη της και το βαρύ της χέρι ελέγχου σε ζητήματα καθημερινής ζωής στην τελευταία γωνιά της Ευρώπης, παίζοντας το ρόλο του «κερδοφύλακα» των επιχειρήσεων;

Ο συγκεντρωτισμός και ο αυταρχισμός σε όλο τους το μεγαλείο!

Η Οδηγία αυτή, διευρύνει την απόλυτη δικτατορική εξουσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και γενικά του αντιδραστικού και ανεξέλεγκτου θεσμικού οικοδομήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι μόνο στο γενικό πεδίο της οικονομίας, της επιβολής της λιτότητας, αντιδραστικών εργασιακών σχέσεων και ιδιωτικοποιήσεων, αλλά και σε όλες τις πλευρές της κοινωνικής ζωής.

Το ζήτημα της στάσης απέναντι στην ΕΕ δεν είναι επομένως «μακρινό» ή «ιδεολογικό» ζήτημα, αλλά το βρίσκουμε μπροστά μας παντού. Και εδώ χρειάζεται καθαρή απάντηση στο ερώτημα:

Αποδοχή και υποταγή ή άρνηση και αγώνας για την ανατροπή αυτού του πλαισίου;

(Χρήσιμες πληροφορίες αντλήθηκαν από τους ιστότοπους <http://www.cadtm.org/> και <https://corporateeurope.org/>)